

Ewa Jażdżewska-Goldsteinowa

Zagadka "Spectrum albo Nowego czyśćca" Mikołaja Reja, Tadeusz Witczak, "Studia Polonistyczne" II, Poznań 1975 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/3 (57), 99

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) WITCZAK Tadeusz: Zagadka "Spectrum albo Nowego czyścica" Mikołaja Reja. "Studia Polonistyczne" II, Poznań 1975, s.177-183.

Wśród wielu utworów Reja mających związek z walką reformacyjną autobiografia jego wymienia również "Spectrum albo Nowy czyścic" z datą 1540. Świadectwem przetrwania tego dzieła do nowszych czasów są zapiski Stanisława Kossowskiego, Juliana Krzyżanowskiego i Alojzego Osiańskiego. Autor artykułu zajmuje się sprawą przypuszczalnego charakteru i tendencji owego utworu, a także jego genezy, którą Aleksander Brückner wiązał z opowiadką Erazma z Rotterdamu "Exorcismus seu Spectrum". Wskazuje również na możliwości odnalezienia okruców zaginionego dzieła w językoznawczej spuściźnie Alojzego Osiańskiego.

BP/57/63

E.Jaż.

(II) WYDRA Wiesław, RZEPKA Wojciech Ryszard: Dwie średniowieczne polskie pieśni w mszałach i brewiarzach gnieźnieńskich do roku 1555. "Studia Polonistyczne" II, Poznań 1975, s.185-201.

W wyniku badań nad rękopisami płockimi i gnieźnieńskimi autorzy artykułu wysuwają przypuszczenie, że już w XIV wieku obie najstarsze pieśni polskie - "Chrystus z martwych wstał jest" i "Przez Twe święte zmartwychwstanie" - były dość rozpowszechnione. O ich popularności świadczy również fakt wydrukowania w Breviarium Gnesnense z 1502 roku incipitu pieśni pierwszej i pełnego przekazu drugiej. Są one, po modlitwach z 1475 roku, drugim fragmentarycznym drukiem polskim. Ich pisownia jest zgodna z normą ortograficzną XV-wiecznej polszczyzny.

BP/57/64

E.Jaż.